

Mika Heinilä
Diakonia-ammattikorkeakoulu
SOSD
Sosionomi-diakoni
Opinnäytetyö, 2021

JUMALA TURVAPAIKKAMME

-Virkistystilaisuus Teljän seurakunnan maahanmuuttajille

TIIVISTELMÄ

Mika Heinilä. Jumala Turvapaikkamme -Virkistystilaisuus Teljän seurakunnan maahanmuuttajille

Sivuja 30+15 liitettä

Syksy 2021

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Diakonisen sosiaalityön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon diakonian virkakelpoisuus.

Asiasanat: yhteisöllisyys, osallisuus, monikulttuurisuus, maahanmuuttajat, kansainvälinen diakonia, seurakunta

Toiminnallisena toteutuksena tehty Virkistystilaisuus maahanmuuttajille striimattiin Teljän Seurakunnan Facebook -sivulla 16.1.2021. Sitä on mahdollista seurata myöhemmin tallennettuna lähetyksenä. (Suomen Evankelisluterilainen kirkko. i.a.-a.)

Opinnäytetyön tarkoitus oli toteuttaa voimaannuttava virkistystilaisuus maahanmuuttajille koronapandemiatilanteen huomioiden vuoden vaihteessa 2020-2021 Porin Teljän seurakunnassa. Etenkin maahanmuuttajaperheet tarvitsevat haastavassa elämäntilanteessaan rohkaisua ja tukea seurakunnan työn kautta. Osa seurakunnan maahanmuuttajatyötä on tarjota varsinkin kristityille maahanmuuttajille virkistäviä lepoetkiä arjen keskellä. Virkistystilaisuudet ovat yleensä useamman tunnin tapahtumia, jossa on monenlaista yhteistä ohjelmaa hartauden ja opetuksen lisäksi mm. syömistä, kahvitelua ja viriketoimintaa, kuten yhteisleikkejä ja askartelua. Pandemiatilanteen takia tilaisuus piti muuttua striimatuksi etätapahtumaksi, jota oli mahdollista seurata Facebookin liven kautta.

Maahanmuuttajien yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen ja voimaantuminen seurakuntayhteisössä oli tavoitteena. Yksi tavoite oli tavoittaa oman maahanmuuttajaryhmämme lisäksi sellaisiakin kohderyhmiä, joita ei perinteisellä toiminnalla toteuteta. Virtuaalisen toteutuksen ja mainostuksen avulla teimme näkyväksi seurakunnan maahanmuuttajatyötä. Tavoitteena oli myös kehittää ja oppia lisää virtuaalisen tapahtuman suunnittelua ja toteutusta käytännön maahanmuuttotyössä.

Virkistystilaisuus maahanmuuttajille toteutui suunnitelman mukaan onnistuneesti ajallaan ja siitä saimme pääosin positiivista palautetta. Negatiivista palautetta ei ole yleisöltä tullut ollenkaan, kriittistä palautettakin vähän. Ohjelman teossa osallistuneet kokivat myös tilaisuuden onnistuneeksi, samoin seurakunnan työntekijät.

ABSTRACT

Mika Heinilä. God Is Our Refuge -A recreational event for immigrants at Teljä parish immigrants.

30 pages and 15 appendices

Autumn 2021

Diaconia University of Applied Sciences

Bachelor`s degree Programme in Social Services

Option in Diaconal Work.

Bachelor of Social Services.

Keywords: community, inclusion, integration, multiculturalism, immigrants, international diaconal work, congregation

The recreational event, which was executed as a functional implementation, was streamed live on Teljä parish's Facebook page on January 16, 2021. It can also be viewed later as a recording saved broadcast. (Suomen Evankelisluterilainen kirkko. i.a.-a.)

The aim of the thesis was to implement an empowering, recreational livestreamed event for immigrants at the Teljä parish and to take into account the corona pandemic situation at the turn of the year 2020-2021. Immigrant families in particular need encouragement and support in their challenging life situation through the work in the parish. One part of the parish's immigrant work is to provide refreshing moments of rest in the middle of everyday life, especially for Christian immigrants. Recreational events are usually several hours long events included with a wide range of joint programs in addition to devotion and teaching, e.g. eating, coffee and recreational activities such as group games and crafts. Due to the pandemic situation, the gathering had to be turned into a remote event for the parish facebook live.

The aim was to strengthen the communality and inclusion of immigrants in the parish community. One of the goals was to reach, in addition to our own immigrant group, also target groups that are not implemented through traditional activities. With the help of virtual implementation and advertising, we made the immigrant work of the parish visible. The aim was also to develop and learn more about the planning and implementation of a virtual event in practical immigration work.

The recreational event for immigrants went successfully according to plan within schedule. We received mainly positive feedback. There has been no negative feedback from the public at all, and only a small amount of critical feedback. Those who participated in the activities also found the event to be a success, as did the parish staff.

SISÄLLYS

JOHDANTO	4
1 YHTEISÖLLISYYS JA OSALLISUUS	6
1.1 Yhteisöllisyys ja osallisuus seurakunnan maahanmuuttajatyössä	7
1.2 Monikulttuurisuus ja maahanmuutto	10
2. OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITE	11
3. OPINNÄYTETYÖPROSESSIN TAUSTAA TELJÄN SEURAKUNNASSA	12
4. KEHITTÄMISHANKKEEN PROSESSI, MENETELMÄT JA ARVIOINTI	13
4.1 Virkistystilaisuuden suunnittelu	14
4.2 virkistystilaisuuden toteutus	18
4.3 Virkistystilaisuudesta saatu palaute	19
4.4 Arviointi virkistystilaisuuden ja opinnäytetyön eri prosessivaiheista	20
5. OPINNÄYTETYÖN EETTISYYTEEN JA LUOTETTAVUUTEEN LIITTYVÄT KYSYMYKSET	24
6. POHDINTA	26

JOHDANTO

Maahanmuutto ja monikulttuurisuus ovat ajankohtaisia aiheita käytännön seurakunta- ja arkielämässä. Suomi on muuttumassa monikulttuurisempaan suuntaan ja muutos näkyy myös seurakunnassa ja sen toiminnassa. Maahanmuuttajat rikastuttavat seurakuntaelämää, mutta asettavat sille myös haasteita. Seurakunta koostuu maailmanlaajuisesta yhteisöstä ja Suomen evankelisluterilainen kirkko tahtoo olla vieraanvarainen muukalaisille ja huolehtia opetuksen ja diakonian kautta erityisesti kaikista heikoimmassa asemassa olevista ihmisistä ja olla myös heidän puolestapuhujinaan yhteiskunnassa. (Suomen Evankelilais-Luterilainen kirkko i.a.-b).

Opinnäyte on osa prosessista, jossa kehitetään seurakunnan maahanmuuttotyötä kohderyhmä huomioiden pandemiatilanteessa terveysturvallisesti. Tavoitteena oli lisätä maahanmuuttajien yhteisöllisyyttä ja osallisuutta osana seurakuntayhteyttä ja antaa heille myös voimaannuttava virkistystilaisuus arjen keskellä. Yksi tavoite oli tavoittaa oman maahanmuuttajaryhmän lisäksi sellaisiakin kohderyhmiä, joita ei perinteisellä toiminnalla toteuteta. Virtuaalisen toteutuksen ja mainostuksen avulla teimme näkyväksi seurakunnan maahanmuuttajatyötä. mainonnassa hyödynsimme seurakunnan yhteistyökanavia Kansanlähetyksen ja Sansan kautta. Tavoitteena oli myös kehittää ja oppia lisää striimatun tapahtuman suunnittelua ja toteutusta käytännön maahanmuuttotyössä.

Teljän seurakunnan työntekijöiden mukaan etenkin maahanmuuttajaperheet tarvitsevat voimaannuttavaa toimintaa, jotta he jaksavat paremmin elämässä vaativassa kouttamisprosessissa. Diakoniatyö ja kristittyjen yhteys voivat antaa voimaa jaksaa arjessa eteenpäin. Seurakunta voi auttaa maahanmuuttajia myös taloudellisesti, oikeusapuna maahanmuuttoprosessin vaiheissa, keskusteluin ja käytännön neuvoin asioiden hoitamiseen liittyen.

Yhteisöllisyyden ja osallisuuden toteuttamien oli haastavaa Koronapandemian vuoksi. Teljän seurakunnassa digitaaliset iltahartaudet ja Jumalanpalvelusten livestriimaukset ovat tulleet osaksi työtä somen kautta. Thizin mukaan (2013, 26-28) sähköiset viestimet ovat kasvattaneet suosiotaan etenkin nuorten keskuudessa ja tarjonneet kevyempiä ja löyhempiä yhteisömuotoja perinteisten kasvokkaisten lähiyhteisöjen rinnalle. Säh-

köisten viestimien kautta voidaan osallistua tapahtumiin silloin, kun fyysinen kokoontuminen ei ole jostain syystä mahdollista ja teknisesti hyvin mainostettuna tapahtuman seuraajia voi olla enemmän sellaisistakin ihmisryhmistä, joita ei perinteisin keinoin tavoiteta.

Virkistystilaisuus maahanmuuttajille kuvattiin liveinä toiminnallisena toteutuksena osana seurakunnan maahanmuuttajatyötä Porin Teljän kirkossa 16.1.2021. Tilaisuus striimattiin ja taltioitiin Teljän seurakunnan Facebook -sivulle. (Somen Evankelisluterilainen kirkko, i.a.-a)

1 YHTEISÖLLISYYS JA OSALLISUUS

Sosiologisen yhteisöllisyyden käsitteeseen liitetään kokemus vastaanotetuksi ja hyväksytyksi tulemisesta. Yhteisöllisyyden käsite ilmaisee paikallisuutta ja osallisuutta, joihin sisältyy kasvokkaisia sosiaalisia suhteita, vuorovaikutusta ja yhteistä toimintaa. Yhteisöllisyydellä viitataan myös keskinäisiin koettuihin tunteisiin ja yhteiseen, merkittäväksi koettuun intressiin. Toisaalta käsite viittaa yhteisöllisen organisoitumisen muotoihin, kuten yhdessä toimimiseen tai erilaisiin yhteisöelämän muotoihin. (Thitz, 2013, 23-25.)

Yhteisöt ja yhteisöllisyys on kohdannut muutosta yhteiskunnallisen murroksen myötä. Aikaisemmin yhteisöt perustuivat enimmäkseen sukulaisuuteen tai läheisyyteen perustuviin luonnollisiin yhteisöihin. yhteisöissä jaettiin tavat ja samanlaiset yhteisölliset arvot. Yhteiskunnan kehityksen myötä ihmiset ovat tulleet irrallisemmiksi ja tietoisemmiksi omasta paikastaan ja suhteestaan muihin yhteisöihin. Yhteisöllisessä muutoksessa on kyse individualismin myötä yhteisöjen ja yksilöiden muutoksesta paikallisista tiivistä yhteisöistä irrallisiin ja löyhiin, teknologiavälitteisiin yhteisöihin. (Thitz, 2013, 23-27.)

Kristillisen perinteeseen kuuluu käsite universaali yhteisöllisyys, joka juontaa maailmanlaajuisesta pyhien yhteisöstä, Jumalan kansasta. Maailmanlaajuisen seurakunnan arvot perustuvat Jumalan armoon ja rakkauteen. (Thitz, 2006, 17.)

Osallisuudella käsitetään yhteisöön kuuluvan jäsenen omaehtoista osallistumista ja sitoutumista yhteisön toimintaan (Thitz, 2013, 29).

Osallistuva jäsenyys antaa yhteisön jäsenelle mahdollisuuksia toimia ja vaikuttaa yhteisössä ja olla mukana sen sosiaalisessa kanssakäymisessä. Osallistuminen riippuu sekä yhteisön tarjoamisista mahdollisuuksista, että yksilön kyvyistä hyödyntää niitä. Yksilön taidot ovat sosiaalisia taitoja ja asenteellisia valmiuksia kuten avoimuus, aloitteellisuus, sekä kiinnostus yhteisön asioita kohtaan. Yhteisön jäsenen osallisuus toteutuu, kun hän kokee olevansa osallinen yhteisön jäsenyyden sisältämistä mahdollisuuksista, toiminnasta ja vuorovaikutuksesta. (Thitz, 2013, 29-30.)

1.1 Yhteisöllisyys ja osallisuus seurakunnan maahanmuuttajatyössä

Maahanmuuttajatyössä on oleellista luoda vastavuoroista kohtaamista maahanmuuttajan ja yhteiskunnan välillä. Osallisuuteen liittyy kokemus joukkoon kuulumisesta ja mahdollisuus vaikuttaa omiin asioihin liittyen elämän päätöksentekoon ja palveluiden suunnitteluun. Seurakunnan työntekijöitä kannustetaan toimimaan yhteisössään niin, että estävät rasismia, syrjintää ja torjuntaa. (Puuska, 2012, 135.)

Koettu osallisuus rakentuu jäsenyyden toimintaan osallistumisen ja kiinnittymisen kautta. Kiinnittyminen sosiaaliseen yhteisöön näyttäytyy yhteenkuuluvuuden tunteena ja yhteisön arvojen, normien ja kulttuuriperinnön omaksumisena. Seurakuntaelämässä ihanteellinen koettu osallisuus edellyttää seurakunnan jäsenten jakamaa yhteistä uskon peruskäsitystä, yhteenkuuluvuuden ja solidaarisuuden kokemusta toisten yhteisön jäsenten kesken, sekä oman paikan löytymistä yhteisön jäsenenä. (Thiz, 2013, 30.)

Voimaantumisen käsite liittyy osallisuuden kokemiseen ja subjektiuteen. Voimaantumista on kuvattu yksilön tai yhteisön prosessiksi, jossa saadaan voimaa, energiaa ja voimavaroja elämään. (Thiz, 2013, 31.)

Thizin (2013, 2) tutkimuksen mukaan maaseudun seurakunnan yhteisöllisyys rakentuu hengellisen ja sosiaalisen ulottuvuuden yhdistämälle perustalle. Yhteisöllisyyden kehittämisen haasteet liittyvät perinteisiin työntekijäkeskeisiin toimintatapoihin, jotka rajoittavat seurakuntalaisten osallisuutta ja kohtaamista. Aito osallisuus edellyttää, että seurakuntalaisilla on mahdollisuus olla mukana vaikuttamassa ja osallistumassa yhteisöllisyyden rakentamisessa. Yhteisöllisyyden rakentaminen on vastavuoroista, yksilöt antavat vaikutteitaan yhteisölle ja yhteisö yksilöille ja parhaimmillaan jäsenet saavat osallistua myös toiminnan suunnitteluun. (Thiz, 2013, 2.)

Seurakunnan toiminnassa yhteisöllisyyteen ja osallisuuteen liittyy omia erityispiirteitään. Kristillisen kirkon toimintaan liittyy yhtäältä seurakunnan vuosituhansien traditio ja toisaalta toiminta yhteiskunnan keskellä. Jo alkuseurakunnassa kirkon tunnusmerkkeinä nähtiin yhteys ja osallisuus, jotka rakentuvat sekä suhteessa Jumalaan että toisiin ihmisiin, tämä periaate on kirjattu myös katekismukseen. Osallisuus seurakunnassa rakentuu yhteisen uskon varaan, se on enemmän, kuin pelkästään yhteisten tapojen ja perinteiden noudattamista. (Thiz, 2013, 37-38.)

Puuskan mukaan (2012, 139) seurakunnan maahanmuuttajatyön tulee pohjautua sen perustehtävästä ja toiminta-ajatuksesta käsin. Kirkon perustehtävä on kirjattu kirkkolakiin, toiminta-ajatus ottaa huomioon myös seurakunnan paikalliset erityispiirteet, ajan ja arvot. Seurakunnan perustehtävän voidaan kiteyttää niin, että kirkko kutsuu ihmisiä Jumalan yhteyteen sekä rohkaisee välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta (Kirkkohallitus, 2014, 14 -c).

Diakonian toteuttamisessa kietoutuvat yhteen kristillinen etiikka, ristin teologia, diakonia ja Jumalan rakkaus. Oleellista on keskittyä lähimmäisen tarpeisiin. Yhteys Jumalan rakkauteen uskossa Kristukseen ja yhteys kristittyihin vaikuttavat pyyteetöntä lähimmäisenrakkautta. Jumalan rakkaus kristityissä vaikuttaa muutosta etsivästä rakkaudesta pyyteettömään rakkauteen, joka suuntautuu heikkoihin ja syntisiin. Motivaatio syntyy Jumalan rakkaudesta ja sen sisältö määräytyy kultaisen säännön mukaan. Lähtökohtana siis rakkauden palvelulle, diakonialle on auttaa avuntarvitsijaa, kuten toivoisi itseään autettavan vastaavassa tilanteessa, asettua lähimmäisen asemaan. Rakkauden palvelussa tarvitaan myös järkeä ja viisautta, sekä dialogia. (Kopperi, 2007, 155.)

Verkkojulkaisun Ovet auki mukaan (Kirkkohallitus 2020, 4-5) kirkon toiminta-ajusten arvot ovat Usko, Toivo ja Rakkaus. Perustana on yhteys armolliseen Jumalaan, Jeesuksen Kristuksen antamaan tulevaisuuteen ja toivoon, sekä Pyhän Hengen rohkaisemaan lähimmäisrakkauteen. Kirkon missio on julistaa sanomaa Jeesuksesta Kristuksesta koko maailman pelastajana. Kristuksen kirkko on maailmanlaajuinen pyhien yhteisö, joka harjoittaa vieraanvaraisuutta yli kansallisrajojen ja huolehtii myös kaikkein heikoimmassa asemassa olevien ihmisten hengellisistä, henkisistä ja taloudellisista tarpeista. Seurakunnan tulee myös olla yhteiskunnassa äänitorvi ihmisryhmille, jotka ovat jäämässä marginaaliin ja ehkäistä sosiaalista epäoikeudenmukaisuutta toimimalla rohkeasti ja määrätietoisesti osana yhteiskunnallista tukiverkostoa yhteistyökumppanien kanssa. Ovet auki strategian mukaan pelastavan evankeliumin julistus, osallisuus, yhteisvastuu, heikoimpien puolesta puhuminen, sielunhoito, tasa-arvosta ja ihmisarvosta huolehtiminen sekä luomakunnan eheyden vaaliminen kuuluvat yhteen. (Kirkkohallitus, 2020, 4-5.-d)

Malkavaaran mukaan (2007, 206) kansainvälisessä diakoniassa korostetaan avun antamista ehdoitta kaikille ihmisille riippumatta sukupuolesta, iästä, poliittisesta kannasta tai uskonnosta, varsinkin osattomille ja hädänalaisille.

Kirkon nähdään osallisuuden kannalta muodostuvan jäsenistään, mutta pelkästään jäsenten yhteen kokoontuminen ei tee kirkosta kirkkoa. Kirkon jäsenyys edellyttää myös osallisuutta kirkon hengellisestä elämästä, Sanasta ja sakramenteista. Sakramentit ovat kaste ja ehtoollinen. Osallisuuden kautta jäsenille voi löytyä oma paikka ja tehtävä seurakunnassa. Seurakunnan osallisuuden kannalta mielenkiintoista on myös viranhaltijoiden ja seurakuntalaisten väliset suhteet ja asenteet. Seurakunnan virkaan tai erityiseen palveluvirkaan liittyy kutsu tehtävään, joka juontaa juurensa apostoleille annettuun tehtävään saakka. Tällöin korostetaan viran teologista olemusta, johon kuuluu kutsu tehtävään, kirkon tunnustuksen ja olemuksen mukainen toiminta ja seurakunnan kannattelu siunauksin ja rukouksin. (Thiz, 2012, 38.)

Erityisen viran rinnalla on säilynyt käsitys kristittyjen yleisestä pappeludesta ja seurakuntalaisten harjoittamasta diakoniasta osana lähimmäisrakkautta ja rinnalla kulkevista, osana Kristuksen pappelusta. Ihmisiä kutsutaan elämään uskoaan todeksi arjessaan ja seurakunnan yhteydessä. Yhdessä viranhaltijoiden ja seurakuntalaisten pappelustoimet täydentävät toisiaan ja rakentavat seurakuntayhteisön. Toisinaan joissakin seurakunnissa hierarkkinen rakenne voi olla hidasteena tai esteenä maallikoiden osallisuudelle. Suomessa kirkon toiminta on kehittynyt enemmän työntekijäpainotteiseksi kuin muissa Luterilaisissa maissa. Kansalaistoimintaan perustuvat herätysliikkeet toimivat kirkon rinnalla. Viime aikoina seurakuntamme suunnaksi ja strategiaksi on valittu yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen niin, että seurakuntalaiset osallistuvat päätöksenteon lisäksi myös toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. (Thiz, 2012, 38.)

Ovet auki verkkojulkaisun mukaan (Kirkkohallitus 2020,16.-d) digitalisaatio antaa seurakunnan toiminnassa uusia mahdollisuuksia. Seurakunta voi osallistua julkiseen keskusteluun digitalisoitumisen ja tekoälyn kehittymisen eettisessä keskustelussa ja tulevaisuuden haasteissa. Koronapandemian aikana 2020 kirkko on ottanut digitaaliset viestikanavat laajasti käyttöön toiminnassaan monissa seurakunnissa. Työntekijät tavoittavat somen kautta ihmisiä ja tätä toimintaa on syytä kehittää ja jatkaa. (Kirkkohallitus, 2020,16.-d)

1.2 Monikulttuurisuus ja maahanmuutto

Monikulttuurisuudella voidaan ymmärtää lyhykäisyydessään tarkoittavan yhteiskunnallista tavoitetta kohti moniarvoista, monikulttuurista ja syrjimätöntä yhteiskuntaa. Suomen hallituksen maahanmuuttopolitiikka on jo vuodesta 2006 lähtien pyrkinyt monikulttuurisuutta edistämään. Alkuperästä riippumaton yhdenvertaisuus nähdään myös tärkeinä kilpailu- ja houkuttelevuustekijöinä pyrittäessä lisäämään työperäistä maahanmuuttoa. (Varjonen, 2013, 15.)

Integraatio nähdään olevan kaksisuuntainen sopeutumisprosessi, jossa sekä vähemmistökulttuuri, että enemmistökulttuuri sopeutuvat toisiinsa. Poliittisesti yhteiskunnan kannalta prosessin toivottuna lopputuloksena on osallisuus ja jäsenyys yhteiskunnan toiminnoissa ja politiikassa. Ihmisyksilöt ja yhteisöt muodostavat etnisiä ryhmiä kielen, ihonvärin, uskonnon ja erilaisten tapojen perusteella. Integraatiossa maahanmuuttaja sopeutuu valtaväestöön ja valtaväestö saa vaikutteita ja sopeutuu toimimaan maahanmuuttajan kanssa. Suomen valtio on antanut kotouttamislain v. 2010, jonka mukaan kuntien tulee auttaa maahanmuuttajia erilaisilla sopeutumistoimilla. (Varjonen, 2013, 13-15.)

Myös yksittäiset ihmiset ja järjestöt, seurakuntakin voivat olla apuna kotouttamassa maahanmuuttajia monin tavoin. Uudessa maassa ja kulttuurissa kaikki tavat ja tekniikat saattavat poiketa totutusta, joten alussa maahanmuuttaja tarvitsee runsaasti apua ihan tavanomaisissakin asioissa, kuten bussiaikataulujen ja kielenopetuksen tai tulkkauksen suhteen. Apua annetaan monesti myös liittyen maahanmuuttoprosessin eri vaiheisiin. Mitä enemmän maahanmuuttajalla on kontakteja valtaväestön kanssa, sitä todennäköisemmin hän sopeutuu paremmin uuteen kotimaahansa. (Henkilökohtainen tiedonanto, Teljän seurakunta, syksy 2020).

Rättyän mukaan (2012, 81) Kristillisen ihmiskäsityksen mukaan ketään apua tarvitsevaa ei saa ohittaa ja jättää auttamatta. Kaikkia on autettava, muukalaisiakin. Ihmiskunta on langennut ja syntinen, kuitenkin armon varassa. Kristillinen ihmiskäsitys perustuu siihen, että ihminen ja maailma on Jumalan luoma ja jokainen ihminen on yhtä arvokas. Ihminen on luotu Jumalan kuvaksi ja koostuu sielusta, hengestä ja ruumiista.

Jumala ylläpitää luomakuntaa, ihmisellä on kaipuu Jumalan yhteyteen ja dialogiin Jumalan kanssa. Ihmisessä asuu kyky tunnistaa paha ja hyvä. Ihminen on vapaa, mutta vastuussa itsestään ja lähimmäisestään. (Rättyä, 2012, 81.)

Monikulttuurisuus tarkoittaa erilaisuuden hyväksymistä ja arvostamista, tasa-arvoa yksilöiden ja kulttuurien välillä, sekä yhteisesti sovittuja pelisääntöjä ja rajoja. Eri kulttuurien edustajat voivat elää vuorovaikutuksessa toisiinsa. Yhteiskunnan monikulttuurisuus tarvitsee toteutuakseen monenlaista yhteiskunnallista tukea. Käytännön työssä työntekijän on hyvä olla kulttuurisensitiivinen, tiedostaa kulttuuri eroja ja tapoja, sekä kulttuurienvälisen kommunikoinnin erityispiirteitä. Työntekijän on hyvä myös omata kyky dialogiin kieli- ja kulttuurivaikeuksista huolimatta. Tähän tarvitaan tietoa maahanmuuttajan elämäntilanteesta teoretiedon lisäksi. Työntekijä tarvitsee myös tietoa palvelujärjestelmästä ja kykyä välittää oleelliset tiedot maahanmuuttajalle varmistaen viestin perille meno. (Räty, 2002, 46, 210.)

2. OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITE

Tarkoituksena oli toteuttaa toiminnallinen työelämälähtöinen opinnäytetyö, jossa suunniteltiin ja arvioitiin virkistävä opetustilaisuus maahanmuuttajille live striimattuna lähetyksenä ja videotallenteena ja kehitettiin työmuotoa sähköisillä viestimillä toteutettuna maahanmuuttajille. Suunnittelussa ja toteutuksessa otettiin huomioon ensisijaisesti kohdeasiakkaan ja tilaajan tarpeet ja koronatilanteen rajoitukset. Tavoitteena oli vahvistaa maahanmuuttajien yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja yhteyttä seurakunnassa ja aktivoida heitä osallistumaan toiminnan suunnitteluun ja palvelemaan seurakunnassa. Tavoitteena oli myös kehittyä ja oppia suunnittelemaan tilaisuuksia maahanmuuttajille osana työyhteisöä ja yhteistyökumppaneita. Maahanmuuttajilta saatua palautetta tilaisuudesta voidaan käyttää apuna toiminnan kehittämiseksi. Myös kaikkien osallisten näkökulmaa prosessin eri vaiheissa hyödynnetään arvioinnissa ja työn kehittämiseksi tulevaisuudessa.

Prosessi etenee kehittämistarpeiden tunnistamisesta toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen, sekä toiminnan arvioimiseen. Opinnäytetyön raportissa tarkastellaan aiheen teoriaa ja käytäntöä, keskeisiä käsitteitä ja seurakunnan toimintaympäristöä, esitetään

kehittämistoiminnan tavoitteet ja kuvataan suunnittelun, toteuttamisen ja arvioinnin prosessi. (Karjalainen, ym., 2020.)

Opinnäytetyössä otetaan huomioon osallistavan ja tutkivan kehittämisen näkökulma. Osallistava kehittäminen käsittää yhteiskunnallisten haasteiden ennakoinnista ja havaitsemisesta ja niihin vastaamisesta, sekä tutkivasta ja kehittävästä oppimisesta. Tutkivalla oppimisella tarkoitetaan uuden tiedon ja toimintatavan kriittistä rakentamista, kokeilua ja arviointia yhdessä tekemällä eri toimijoiden kanssa. (Karjalainen, ym., 2020.)

3. OPINNÄYTETYÖPROSESSIN TAUSTAA TELJÄN SEURAKUNNASSA

Porin Teljän seurakunta kutsuu kotiseurakunnan ihmisiä yhteyteen rakentamaan sovintoa, jaksamista ja iloa, myös hengelliseen yhteyteen. Seurakunta kutsuu myös osallistumaan toimintaan ja rukoukseen yhdessä seurakuntalaisten kanssa. Teljän maahanmuuttotyötä tekevät pääasiassa 3 pappia, 2 diakonia ja vapaaehtoisten joukko. Seurakunnassa elää ja toimii aktiivinen maahanmuuttajajoukko, joista suuri osa on seurakunnan kastettuja jäseniä. Viikkomessu Teljän viihtyisässä kirkossa on toiminnan ydin ja siellä on tarjolla maahanmuuttajille messukaava suomen, arabian, farsin, darin ja turkin kielellä. Jumalanpalveluksen jälkeen on yhteisten kirkkokahvien jälkeen arabian ja farsinkieliset opetukset päivän saarnateksteistä maahanmuuttajille tulkattuna kerhotiloissa. (Porin Teljän Seurakunta i.a.-e)

Säännöllisen viikkotoiminnan lisäksi Teljässä järjestetään kaste- ja rippikouluopetusta kristinuskosta kiinnostuneille ja raamattuopetus- ja virkistyspäiviä, sekä yksittäisiä ehtoollishetkiä. Vapaaehtoistyöntekijät ovat mukana toiminnassa ystävinä, autokuskeina ja avustajina. Seurakunnan työntekijät kohtaavat maahanmuuttajia myös yksittäin ja ryhmissä tarjoten keskustelu-, ja taloudellista apua kriisitilanteissa. Myös maahanmuuttoprosessin vaiheissa avustetaan ja tuetaan. Teljän seurakunta on myös tukenut vaikeassa asemassa olevia maahanmuuttajia vaikuttamalla tilanteissa julkisesti lehdistön ja sosiaalisen median ja oikeusavun kautta. Myös kirkkoturva on tullut kyseeseen eräässä erityistapauksessa. Viikoittain seurakunnissa käy kasvava joukko, syksyllä 2021 jopa yli 60 osallistujaa viikossa vauvasta vaariin, joista osa muslimiasiakkaita.

(Porin Teljän Seurakunta i.a. ; Henkilökohtaiset tiedonannot Teljän seurakunta, syksy 2020.)

Teljän seurakunnassa on tehty maahanmuuttotyössä yhteistyötä myös muiden seurakuntien kanssa. Teljän maahanmuuttajat olivat virkistystilaisuusvierailulla Rauman seurakunnassa ja sieltä vierailtiin Teljässä. Raamattuopetuspäivillä on vierailut Sannasaattajien arabiankielinen työntekijä pohjanmaalta. Osa maahanmuuttajista kävi myös Sastamalan Kansanlähetyksen organisoimilla virksityspäivillä leirikeskuksessa. Virkistys- ja opetustilaisuuksissa on hartausten ja raamattuopetusten lisäksi ollut ohjelmassa mm. ruokailua, kahvittelua, pelejä, leikkejä, askartelua, lentopalloilua ja yhdessäoloa. Seurakunnan maahanmuuttajistakin osa on toiminut vapaaehtoisina esimerkiksi tulkkina tai Raamattuopetuksen vetäjinä. Viime aikoina on eräät maahanmuuttajat saaneet myös opetusta, jotta voivat osallistua toimintaan seurakunnan avustajina, mm. rukouspalvelussa, ehtoollisavustajina, tekstinlukijoina tai muissa tehtävissä. (Henkilökohtainen tiedonanto, Teljän seurakunta, syksy 2020.)

Seurakunnan johtohenkilöt koordinoivat maahanmuuttajatyötä myös yhteistyössä alueen muiden paikallisseurakuntien, järjestöjen ja toimijoiden kanssa. Tällaisia toimijoita ovat muun muassa kaupungin sosiaalitoimi, maahanmuuttovirasto, SPR, urheiluseurat, vuokranvälitystoimistot sekä vapaaehtoistyöntekijät. Vapaaehtoistyöntekijät toimivat seurakunnassa maahanmuuttajille suunnatuissa tilaisuuksissa tekstinlukijoina, tarjoamalla osallistujille kyytejä tilaisuuksiin, kummeina, ystävinä maahanmuuttajille ja muissa avustustehtävissä, mitkä seurakunnan työntekijät vapaaehtoisille osoittavat. (Henkilökohtainen tiedonanto, Teljän seurakunta, syksy 2020.)

4. KEHITTÄMISHANKKEEN PROSESSI, MENETELMÄT JA ARVIOINTI

Virkistystilaisuuden suunnittelun lähtökohtana oli tarve virkistystilaisuudelle maahanmuuttaja-asiakkaille heidän tarpeistaan käsin. Seurakunnan maahanmuuttajatyö halusi vastata todelliseen tarpeeseen ja kun tiedustelin opinnäytetyön aihetta, minulle ehdotettiin toiseksi vaihtoehdoksi virkistystilaisuuden järjestämistä ja valitsin sen. Sovin keskusteltuani Teljän kirkkoherran kanssa maahanmuuttotyöstä vastaavan diakonia-

työntekijän kanssa suunnittelupalavereista liittyen virkistystilaisuuden suunnitteluun ja toteuttamiseen. Pandemiatilanteen vuoksi varauduimme heti alussa korona-tilanteen heikkenemiseen ja toteuttamaan tilaisuus joko osittain tai kokonaan sähköisten viestimien kautta. Pandemiatilanteen muuttuessa ruokailu ja osallistuminen kirkossa karsittiin asiakkailta kokonaan pois. Kohderyhmää paikan päällä edusti vain arabiankielinen puhuja.

4.1 Virkistystilaisuuden suunnittelu

Suunnittelu lähti liikkeelle, kun pidimme syksyllä 2020 aloituspalaverin ohjaavan työntekijän kanssa. Siinä sovimme, että pidämme voimaannuttavan, virkistystilaisuuden maahanmuuttajille, joka sisältää hartauden, hengellisen opetustilaisuuden ja sen lisäksi mahdollisesti ruokailun ja muuta ohjelmaa, jos tilanne sallii. Ohjaava diakoni ehdotti tilaisuuden teemaksi: Jumala on turvapaikkamme. Tilaisuus on jatkumoa seurakunnan aiemmalle maahanmuuttajatyölle. Etenkin lapsiperheet tarvitsevat virkistystä ja tukea arkensa keskellä.

Lähdin suunnittelemaan tilaisuutta yhdessä diakonien kanssa. Ajatuksena oli aluksi ottaa seurakunnan työntekijät ja maahanmuuttajat suunnitteluun ja toteutukseen mukaan. Toisen suunnittelupalaverin tuloksena olikin suuri joukko ajatuksia ja toimintoja ja monipuolinen suunnitelma tilaisuuden järjestämiseksi. Valitettavasti kuitenkin monestakin syystä johtuen jouduimme rajaamaan tapahtumaa lopulta niin, että vain ohjelman esittäjät ja toteuttajat olivat paikalla. Toisen suunnittelupalaverin jälkeen olin pääsuunnitteluvastuussa ja raportoin ja tarkistutin päätökset diakoniohjaajallani. Diakoniahjaajan ehdotuksesta teimme pienen yksittäisen muutoksen ohjelmaan ennen tilaisuuden alkua, muuten etenimme suunnitelmani mukaan.

Tapahtumapaikaksi valikoitui Teljän kirkko. Kirkko on maahanmuuttajille tuttu ja miellyttävä paikka ja se jo tilana kutsuu rauhoittumaan ja hiljentymään. Tiloissa on myös valmiina kuvaustekniikka live striimausta varten. Varasimme kirkkotilat 16.1.2021 iltapäiväksi syksyllä hyvissä ajoin etukäteen.

Kun vuoden vaihteessa Korona tilanne heikkeni ja alueviraston yleisörajoitukset putosivat kahdestakymmenestä kuuteen osallistujaan, päätimme toteuttaa vain striimatun ja tallennetun opetustilaisuuden seurakunnan Facebook sivujen kautta. Keskusteltuani maahanmuuttotyössä työskentelevien pappien kanssa, löysin arabiankielisen Raamatun opettajan, joka oli Sansan työyhteyden kautta puhunut eri seurakuntien ja järjestöjen kautta hengellisissä tilaisuuksissa maahanmuuttajille ja lähettänyt myös omaa striimattua ohjelmaa arabiankielisille kuulijoille. Hän oli aiemminkin vierailut myös Teljän seurakunnan maahanmuuttajatilaisuuksissa puhujana. Hän on naimisissa suomalaisen kanssa ja asunut Suomessa vuosia, puhuu myös Suomea sujuvasti. Pyysin häntä puhujaksi ja kääntämään tapahtuman esitteen ja laulun sanat arabiaksi. Hän lupautui laulamaan myös 2 yksinlaulua arabian kielellä. Hänen vaimonsa puhui myös lyhyesti tilaisuudessa ja antoi haastattelun diakoniatyöntekijän pyynnöstä. Lisäksi hän referoi arabiankielisen pääpuheen suomeksi.

Musiikkia varten pyysin Satakunnan Kansanlähetyksen ja Nakkilan seurakunnan vapaaehtoistyöntekijän Manna Marian. Hänen tehtävänä oli säestää flyygelillä laulut ja esittää englannin kielellä Amazing grace laulu. Hän myös opetti ennen livelähetystä meille ohjelmantekijöille laulut. Lähetin hänelle säestettävien laulujen sanat ja nuotit etukäteen sähköpostilla, sekä minuuttiaikataulun, kuten muillekin osallistujille sitä mukaa, kun materiaali valmistui.

Pyysin tilaisuuteen tulkiksi farsin ja arabiankielistä maahanmuuttajaa ja hän lupasi alustavasti saapua tapahtumaan, mutta valitettavasti perui viikkoa ennen tilaisuutta vedoten työkiireisiinsä. Niinpä jätimme farsin kielen pois valikoimasta. Muutkin maahanmuuttajat ja vapaaehtoiset piti jättää pois ohjelman toteutuksesta koronatilanteen vuoksi. Olin kysynyt kolmelta maahanmuuttajalta halukkuutta todistaa uskostaan ja kertoa elämästään ja seurakunnan mielipidettä tästä, mutta jouduimme tästä luopumaan koronarajoitusten ja ihmisten aikataulujen sopimattomuuden vuoksi. Joulun jälkeen suunnittelin tilaisuuden minuuttiaikataulun. Suunnittelin esitettävät virret, laulut ja puheen aiheen ja kerroin ne esittäjille. Lähetin sähköpostilla nuotit ja muut tiedot.

Aloin suunnitella esitettä ja mieltä, miten tietoa tilaisuudesta jaettaisiin, jotta se tavoittaisi mahdollisimman paljon maahanmuuttajia. Sain seurakunnan toimistolta sähköisesti seurakunnan logot ja valokuvia, joita sain käyttää paperiesitteen pohjana. Ara-

biankielinen pääpuhujalla käänsi esitteen tekstit myös arabian kieliseksi. Jaoimme esitteitä maahanmuuttajille ja pyysimme jakamaan tietoa tapahtumasta eteenpäin. Esitteessä oli linkki seurakunnan Facebook -sivulle, jossa livestriimaus esitettiin. Lähetin myös maahanmuuttajaystävilleni ja seurakunnan maahanmuuttajatyöntekijöille sähköpostin lisäksi esitteen myös valokuvana, jotta he voisivat jakaa sitä viestinä. Lähetin samat tiedot myös Sansan pääpuhujalle, joka jakoi tapahtumatiedot kontakteilleen. Myös Kansanlähetyksen Sastamalan työyhteisölle jaoimme mainokset jaettavaksi siellä. Teljän työntekijät jakoivat tapahtumatietoa myös esimerkiksi instagram storyn ja seurakunnan tiedotuskanavien kautta. Seurakunnan ilmoitustaululla oli myös tapahtumaesite näkyvillä.

Kaiken kaikkiaan esitteiden, mainosten ja esitettävien laulujen käännökset, niiden suunnittelu ja toteutus oli yllättävän hidasta työtä kääntämisen vuoksi ja varsinkin arabiankielisten tekstien sijoittamisessa mainoksiin oli oma haasteensa teknisesti ottaen, kun tekstit ovat oikealta vasemmalla ja word -tekstinkäsittelyohjelmassa tekstit ovat lähtökohtaisesti latinalaisten aakkosten mukaan suunniteltu. Seurakunnastamme ei löytynyt pätevää kääntäjää ja niinpä kiireinen puhujamme joutui työkiireidensä lomassa kääntämään vielä laulut ja esitetekstit, mutta ehdimme nipin napin saamaan kaikki valmiiksi ja lähetettyä ne asianosaisille tutustumista varten ennen tilaisuutta. Toki olin aiemmin lähettänyt jo kääntämättömät versiot ensimmäisen kerran näytille.

Tutustuin Teljän seurakunnan jumalanpalveluksen striimaukseen ja tapahtumapaikkaan kaksi kertaa ennen toteutusta noin kolmen viikon ajan. Pyysin saada perehdytyksen Facebook livestriimaustekniikkaan, jotta striimaus sujuisi mahdollisimman hyvin. Koetin myös saada seurakuntayhtymän striimausammattilaista tai Kansanlähetyksen videomiestä kuvaamaan tilaisuuden, mutta työkiireiden vuoksi tapahtumapäivä ei heille sopinut. Niinpä piti turvautua oman ohjelmaryhmämme osaamiseen ja opiskella Teljän striimauskäytännöt itse.

Suunnittelin tilaisuuden niin, että menin kappalaisen ja diakoniatyöntekijän kanssa valmistelemaan kirkkotilan kuvauspaikkaa kuvauspäivänä puolilta päivin ja olin varannut lähes 2 tuntia aikaa valmisteluihin ennen tilaisuuden alkua. Ohjelman esittäjät saapuivat tuntia ennen tilaisuutta ja saimme aikaa kerrata tilaisuus etukäteen ja harjoi-

tella lauluja ja kuvausta. Vielä hiukan ennen kuvausta teimme yhdessä diakoniatyöntekijän kanssa pieniä muutoksia ohjelman kulkuun. Myös kuvaustekniikkaa muutettiin muuttuneiden olosuhteiden vuoksi.

Alun perin suunnittelun piti ottaa huomioon paremmin kohderyhmä ja tilaisuuden laajuus piti olla monipuolisempi. Koronatilanteen vuoksi suunnittelu jäi lopulta pääosin omalle kontolle. Maahanmuuttajat ja seurakunnan työntekijät jäivät suunnitteluvaiheen edetessä pois pandemian ja työkiireiden vuoksi. Joulun jälkeen kaikella tekemisellä ja suunnittelulla oli hiukan kiire, kun joitakin tehtäviä mietin ja toteutin ensimmäistä kertaa. Yritin muutamalta maahanmuuttajalta saada hiukan vinkkiä ja mielipiteitä heille tärkeistä asioista.

Tilaisuus päätettiin pitää vain arabikielisille ja suomenkielisille ja englantia taitaville. Farsinkielinen tulkki kieltäytyi tehtävästään vain noin viikko ennen tilaisuutta työkiireiden vuoksi. Vaihtoehtona mietittiin, että jälkeempäin tilaisuus voitaisiin tekstittää myös englanniksi ja farssiksi tarvittaessa, jolloin tallenne voisi jäädä käyttöön vaikkapa YouTubeen pidemmäksikin aikaa.

Suunnittelussa piti ottaa huomioon myös opinnäytetyön budjettivarat 100 euroa. Sanaaattajat kustansivat puhujan palkkiot, joten niitä ei laskettu budjettiin. Seurakunta tarjosi ohjelman tekijöille teetä ennen tilaisuutta ja tilaisuuden jälkeen syötävää.

Riskiarvioinnissa piti ottaa huomioon erityisesti Koronatilanne, ettei toiminnallamme aiheudu terveydellistä vaaraa järjestäjille, työntekijöille, maahanmuuttajille tai seurakuntalaisille. Myös kristittyjen maahanmuuttajien erityisasema muslimienemmistössä kulttuuritaustassa piti ottaa huomioon niin, että tallenteista ei heitä kyetä identifioimaan mahdollisen väkivallan tai uhkailun takia. Toiminnassa piti myös huomioida kohdeyleisön mahdolliset traumat ja taustat, sekä kulttuuri. Monet ovat nähneet traumatisoivia kohtaloita sodan ja julman väkivallan keskellä ennen Suomeen tuloaan.

4.2 virkistystilaisuuden toteutus

Ennen tilaisuutta olin suunnitellut minuuttiaikataulun, johon olin liittänyt ohjelmassa esitettävät laulut ja virret (Liite 1-15). Ajoin Teljän kirkolle kuvauspäivänä puolen päivän aikoihin. Jaoin minuuttiaikalaulut vielä kaikille ja laulujen sanat. Yllätykseksemme jouduimme improvisoimaan kuvauksessa ja tekemään sen diakoniatyöntekijän omalla kännykällä, kun seurakunnassa oltiin tehty muutoksia äänentoistojärjestelmään. Minua ei informoitu asiasta, kuin vasta saavuttuani kirkolle kuvauspäivänä. Järjestimme kuvauspaikan alttarin eteen, järjestimme kuvauspaikalle tuolit ja pöydän kuultuamme tilanteen. Vahtimestarit eivät ehtineet enää uutta äänentoistolaitteistoa avaamaan meille. Varmistimme, että kaikille oli saatavilla maskit ja käsidesiä ja tiedotimme niistä. Kävin lauluharjoituksen jälkeen läpi vielä ohjelman yhdessä kokonaisuudessaan ja sovimme vuorottelevamme kuvauksesta diakoniatyöntekijän kanssa. Kiinnitimme kuvauskännykän kolmijalkaan ja otimme pätkän koevideota juuri ennen lähetyksen alkua. Rukoilimme yhdessä Jumalan apua ja johdatusta tilaisuuteen.

Diakoniatyöntekijä soitti Jumala omi linnamme saksofonilla alkajaisiksi. Jatkoimme valmistamallani alkuhartaudella, jonka pääpuhujaa tulkkasi arabiaksi. Diakoniatyöntekijä kuvasi ja muut olimme yleisönä. Yhteislaulun jälkeen ohjelma jatkui suunnitelman mukaan. Arabiankielisen opetuspuheen referoi suomeksi puhujan vaimo. Viime hetken muutoksena Diakoniatyöntekijä haastatteli pääpuheen jälkeen puhujan vaimoa. Pidimme myös lyhyen englanninkielisen puheosuuden ja muutaman sanan venäjäksi myös. Muuten menimme ohjelman mukaan. Ohjelma sujui pääosin suunnitellusti. Joh-tuen tekniikkamuutoksesta kuvaustekniikka oli hiukan haastavaa ja kuvaajan piti liikutella kameraa lähelle esityspaikkoja, jotta ääni kuuluisi paremmin tallenteella. Tämä seikka toi hiukan levottomuutta kuvan laatuun. Kerran kamera tipahti lattialle, mutta onneksi siitäkin selvittiin. Varalla meillä oli kirkon kännykkä ja akun laturi, jos virta olisi alkanut hiipua kesken lähetyksen.

Ohjelman kuvauksen jälkeen suljimme kameran ja palautimme kaiken paikoilleen ja kävimme syömässä. Seurakunta tarjosi ruoan kiitokseksi tapahtumasta. Sen jälkeen katselimme kommentteja ja viestejä seurakunnan Facebook sivuilta ja katsoimme, paljonko katselijoita oli ollut. Yllätykseksemme niitä oli yli 200 livenä ja 3.3 mennessä katselijoita oli yhteensä yli 950. Myös hymiöitä ja kommentteja oli kertynyt runsaasti

ja meiltä ohjelmantekijöiltä oli muutama vastaus ja peukutus sinne myös. Luonnollisesti emme paljoakaan ehtineen ohjelman teon vuoksi lähetyksen aikana kommentointiin osallistumaan.

4.3 Virkistystilaisuudesta saatu palaute

Saimme tilaisuudesta monenlaista palautetta. Palaute tuli pääosin sosiaalisessa mediassa hymiöinä ja peukkuina, osan kysyin muutamalta katsojalta, työn tilaajalta tai ohjelmanteossa mukana olleilta erikseen. Teljän seurakunnan työntekijöiltä tuli rohkaisevaa ja kiittävää palautetta, jonkin verran kritiikkiäkin. Katsojiltakin tuli pääosin kannustavaa palautetta ja kiitosta. Yksi maahanmuuttajan palaute tuli papilta kuvana, kun maahanmuuttaja oli kuvannut olohuoneensa alttarin kynttilöineen ja telkkarissa oli kuva tapahtumastamme. Hän kiitteli tekstissä, että tällaisia tilaisuuksia järjestetään, että voi hiljentyä ja saada voimaa arkeen. Muutama maahanmuuttaja olisi toivonut pääsevänsä kirkkoon mukaan tilaisuuteen, kuten aiemmilla kerroilla. Kritiikki palautteesta kohdistui lähinnä siihen, että farsin kielellä ei ollut ollenkaan ohjelmaa. Kahdelta maahanmuuttajalta tuli tällainen palaute. Rakentavaa kehittämisspalautetta tuli maahanmuuttajalta, joka ei kyennyt ohjelmaa työnsä vuoksi seuraamaan reaaliajassa ja on toisinaan estynyt seurakunnan toiminnasta muulloinkin. Hän ehdotti, että Teljän seurakunnan maahanmuuttotyön tapahtumat olisivat mieluiten iltapainotteisia klo 17 jälkeen. Kuulemma klo 10 aamulla on aivan liian aikaista heille ainakin viikonloppuisin, kun heillä on tapana mennä nukkumaan monesti aamuyöllä ja herätä puolen päivän jälkeen. Aamulla syödään aamupala ja klo 19 aikaan ruoka. Illalla seurustellaan ystävien kanssa ja yöllä rentoudutaan ja aamuyöstä nukkumaan.

Ohjelman teossa mukana olleilta palaute oli pääosin kannustavaa ja rohkaisevaa myös. Kritiikkiäkin tuli jonkin verran prosessin eri vaiheissa etenkin ohjaavalta diakonia-työntekijältä. Ensimmäinen kriittinen palaute tuli koskien työaikaa ja sen kunnioittamista, jotta työntekijöille ei viestiteltäisi ilta-, eikä vapaa-aikaan. Myös suunnittelun aikatauluun sain kriittistä palautetta, sillä laulujen sanojen käännöstyö, esitteiden teko ja minuuttiaikataulun lähettäminen ohjelman teon osallistujille valmistui lopulliseen muotoonsa vasta muutama päivä ennen striimausta. Toki asiaan vaikutti paljon muuttuvat olosuhteet, ohjelman suorittajien peruutukset, työntekijöiden kiireet ja oma ko-

kemattomuuteni suurten tilaisuuksien järjestämiseen seurakunnassa työntekijän roolissa. Kuvauspäivän jälkeen myös kehitysideana sain, että kuvaus- ja kameratekniikan tulee varmistaa vielä kuvauspäivänä muutosten varalta. Tämä rakentava palaute koskee varmasti kaikkia projektin vastuuhenkilöitä ja myös tiedottamisesta vastaavia.

Ohjelmassa arabiankielinen puhuja vastasi palautekyselyyni, että hänen mielestään tärkeintä hengellisessä maahanmuuttajatyössä on evankeliumin tuoreus. Vain tuoreista jyvistä jauhettu leipä ravitsee. Kristittyjen pitää olla valona ja suolana maailmassa, kuten Jeesus opettaa. Palautteessa annettiin hyvä rohkaiseva kannustus toteutuneesta tilaisuudesta.

Seurakunnan johdolta tuli positiivista kannustavaa palautetta striimatusta tilaisuudesta. Tulevaisuudessa voisi suunnata kehitysideoita paikan päällä toteutettavaan toimintaan varmistaen, että osallistujien turvallisuus on hyvällä tasolla, ettei kukaan osallistujia joudu vaaraan. Myös maahanmuuttajatyössä mukana olleelta papilta tuli kiitokset ja hyvä kannustava palaute ja sain myös tukea häneltä prosessin eri vaiheissa.

Ehkä hyvä palaute tuli sitäkin kautta, että onnistuimme saamaan striimausta seuraamaan jopa yli 200 katselijaa livehetkellä ja kaksi kuukautta jälkeenpäin tilaisuudella oli jo yli 950 katselukertaa. Olin yllättynyt, että niinkin hyvin katsojia kertyi. Muutama maahanmuuttaja kertoi, että olisi silti halunnut tulla paikan päälle yleisöksi, mutta valitettavasti se ei tällä kertaa onnistunut tiukkojen sääntöjen vuoksi. (Somen Evankelis-luterilainen kirkko, i.a.-a)

4.4 Arviointi virkistystilaisuuden ja opinnäytetyön eri prosessivaiheista

Arviointi kuuluu oleellisena osana kehittävään ja tutkivaan ammattikäytäntöön ja myös opinnäytetyön prosessin eri vaiheisiin. Arviointia tehdään monista eri näkökulmista käsin. Gothonin (2015, 285-289) mukaan arvioinnin tehtävänä on kysellä, analysoida ja toimia muutosvoimana työn kehittämiseksi. Prosessin arvioinnin tarkoitus on ehkä rakentaa yhteisön vaikuttavuutta ja sen tietä muutokseen. Arviointimenetelmiä on useita erilaisia. Yhteistä niille on, että ne tarkastelevat projektille asetettujen tavoitteiden onnistumista. Toiminnallisessa toteutuksessa huomiota voidaan kiinnittää esimerkiksi yhteisöllisyyden, osallisuuden ja toiminnan onnistumiseen ja suunnataan arviointia palvelemaan tulevaisuuden tapahtumia ja niiden kehittämistä. Arviointia

voidaan toteuttaa erilaisilla kyselyillä, haastatteluilta, keskusteluilla ottaen huomioon eri sidosryhmien ja asiakkaiden tarpeet, toiveet, lähtökohdat ja muutostarpeet. (Gothi, 2015, 285-289.)

Kohderyhmän ja tilaisuuden tilaajan seurakunnan kannalta asiakkaiden yhteisöllisyyden ja osallisuuden ja voimaantumisen näkökulma oli etusijalla. Kun tilaisuus toteutettiin striimauksena, yhteisölliseen kulttuuriin tottuneet maahanmuuttajat osa pettyivät, kun eivät päässeet paikan päälle edes yleisöksi. Myös farsin kielen puute striimauksesta lähetyksestä aiheutti kriittistä palautetta ja pettymyksen tunteita. Tämä tuli ilmi palautekyselyistä. Toisaalta terveys on monille etenkin riskiryhmille niin tärkeä, että moni saattoi olla jopa helpottunut, että ei joutunut ottamaan riskiä mennä paikan päälle kymmenien ihmisten seuraksi. Samaa koki ehkä ainakin osa ohjelman suorittajista tammikuussa 2021.

Tavoitimme kohderyhmää yli odotusten. Emme ehkä olisi tavoittaneet kohderyhmää niin hyvin, jos tilaisuus olisi järjestetty perinteisesti seurakunnassa. Toisaalta yhteisöllisyys ja osallisuus olisi tällöin voinut toteutua kattavammin. Nyt toteutimme tilaisuuden eettisesti ja turvallisesti noudattaen paikallisia ja ajankohtaisia kokoontumisrajoituksia.

Suunnitteluvaiheessa ja matkan varrella oli monta muuttuvaa tekijää, joka hankaloitti oppinäytetyön ja sen toiminnallisen toteutuksen tekemistä. Pandemian vuoksi seurassimme aluehallintoviraston ja tuomiokapitulin turvallisuusohjeita, jotka suosittelivat julkisissa kokoontumisissa 6 ihmistä kerrallaan 2 metrin turvavälein ja jos turvavälejä ei kyetä noudattamaan, oli maskisuositus. Aluehallintovirasto suositteli myös huolellista käsihygieniää ja yskimistekniikkaan huomioon kiinnittämistä. Sairaana ei saisi mennä muiden ihmisten lähetyville, vaan pysyä omaehtoisessa kotikaranteenissa. Koronaoireiden ilmaantuessa tuli kääntyä sairaanhoitohenkilökunnan puoleen ja jos omaolo -nettisivulla testissä olisi aihetta, hakeutua koronatestiin. Myös diakonia-ammattikorkeakoululla oli ohjeistus koronatilanteen vuoksi, mitä tuli noudattaa opinnoissa.

Neljän kuukauden suunnittelu oli ensikertalaiselle monella tapaa haastavaa, sillä koronatilanteesta ja näin ison tilaisuuden suunnittelusta ei ollut aikaisempaa kokemusta.

Alkuperäinen idea ottaa mukaan laajasti kohderyhmän vapaaehtoisia mukaan, seurakunnan työntekijöitä ja seurakunnan vapaaehtoistyöntekijöitä prosessin eri vaiheisiin epäonnistui aika nopeasti suunnittelun alkuvaiheessa ideariihen jälkeen. Syynä oli pandemiatilanteen paheneminen, työntekijöiden kuormittava tilanne ja vähäinen aika suunnitella ja toimia tilaisuudessa, sillä kalenterit olivat melko täynnä. Innostusta olisi muutamalla työntekijällä ollut ja kannustusta, mutta seurakunnan maahanmuuttajatyöstä vastaavat pyysivät minua ottamaan suunnittelun päävastuun ja toteuttamaan suunnittelun ilman seurakunnan työntekijöitä ja vapaaehtoisia raportoiden ohjaavalle diakoniatyöntekijälle. Suunnitteluvaiheen kehittämishaasteet liittyvät jatkossa varmasti tarpeeksi varhaiseen aloittamiseen, eri kohderyhmien informoimisen tehokkuuteen ja ajoitukseen ja projektinhallinnan onnistumiseen. Nyt ei ollut mahdollista saada osavastuullisia suunnittelemaan ja vastaamaan osittain toteutuksesta, jota alun perin ajattelin toimintatavaksi. Myös toiminnassa käytettyjä menetelmiä piti karsia runsaasti pois ja niiden käyttöä voivat työntekijät tulevaisuudessa varmasti kehittää entisestään.

Toteuttamisvaiheessa isoimmat haasteet liittyivät tekniikkaan ja yllättäviin teknisiin muutoksiin kameran äänitekniikassa päivää ennen kuvausta. Teknisten haasteiden ilmaannuttua jouduimme turvautumaan kuvaamaan tilaisuus henkilökohtaisella kännykällä sen omalla mikrofonilla. Tutustuttuani kuvaustekniikkaan aiemmin, oli kirkon äänijärjestelmä mahdollista kytkeä seurakunnan kuvauskännykkään johdolla ja käännellä ja zoomata kuvaa tukevasta kolmijalustasta, joka sijaitsi urkuparven läheisyydessä alttarin lähistöllä. Tällä tekniikalla Teljässä on striimattu sunnuntain messut. Nyt äänijärjestelmä oltiin siirretty sakastiin, jonne vain vahtimestareilla oli pääsy ja he eivät päässeet näin lyhyellä varoitusajalla paikalle. Tämän muuttuneen tilanteen vuoksi äänentoisto ei toiminut mahdollisimman hyvällä tasolla. Mikäli kuvauksen ja äänen-toiston laatu olisi ollut laadukkaampi, toteutus olisi ollut vielä onnistuneempi. Tilanteeseen nähden saimme kuitenkin riittävän hyvän laadun, jotta striimaus onnistui ja sitä oli kohtuullisen hyvä seurata. Jatkossa ehkä olisi hyvä saada striimaustilaisuuksiin asiaan perehtynyt henkilö vastaamaan kuvauksesta niin, että ohjelman suorittajat voisivat keskittyä ohjelman tekemiseen. Yritin suunnitteluvaiheessa sitä, mutta se ei onnistunut ihmisten työkiireiden ja opinnäytetyön pienen budjetin vuoksi, eikä sopivaa vapaaehtoista löytynyt tehtävään.

Yksi haaste toteutuksessa oli ohjelman harjoittelun vähyys. Kaksi tuntia järjestelyaikaa ja ohjelman läpikäyminen ja laulujen harjoittelu tuntui kuluvan nopeasti, mutta

ehdimme käydä kaiken nopeasti läpi ja rukoilla ennen alkua ja jopa pienen koelähtöksen striimata. Tekninen muutos toi lisäpaineita ja lisäjärjestelyitä ja ylimääräistä haastetta ennen tilaisuutta varsinkin ensikertalaiselle. Sain toisaalta hyvää kokemusta siitä, miten suhtautua muuttuneeseen yllättävään muutokseen ja toimia tilanteessa niillä resursseilla ja niistä lähtökohdista parhaimmalla mahdollisella tavalla, mitä käytettävissä on.

Arabiankielinen puhuja toivoisi jatkossa kehittää toimintaa siihen suuntaan, että olipa tilaisuus kokonaan, osittain striimattu tai perinteinen, voisi työssä käyttää myös kristittyjen maahanmuuttajien todistuksia uskosta ja elämästään ja miten usko on heitä elämässään auttanut verrattuna siihen mitä islam tarjoaa tai kotimaan kulttuuri. Heille voisi lähettää etukäteen kysymyksiä, mihin voisi pohtia vastauksia ja myös ohjeet, että islamin uskontoa tulee kunnioittaa ja eri lailla uskovia, että loukkaavasti ei saisi kritisoida. Näin suojeltaisiin kaikkia osapuolia. Yksi näkökulma oli myös miettiä, voisiko tilaisuuksia jatkossa pitää jossakin muissa tiloissa kuin kirkossa ja myös toteutuksen ajankohtaa. Hänen mielestään kevät on paras vuodenaika järjestää tapahtuma, sillä silloin ihmiset ovat vapaampia opinnoista ja töistä ja ihmisten on helpompaa liikkua, kun valoa on enemmän iltaisin.

Palautetta voisi jatkossa kerätä ehkä enemmänkin ja panostaa sen saamiseksi. Kyselyin ja keskusteluin ja ottamalla kaikkia ryhmiä mukaan jo suunnitteluvaiheessa ja hankkimalla palautetta kaikissa eri vaiheissa auttaisi vielä parempaan toiminnan kehittämiseen ja arvioimiseen. Tämä pienimuotoinen kehittämishanke näyttää vain vähän osviittaa siihen suuntaan, mitä voisi myöhemmin isommalla kuviolla toteuttaa laajemmin ja suuremmalla suunnittelu- ja toteutusryhmällä. Pienellä osaavalla ryhmällä saa kyllä yllättävän paljon hyvää laadukasta toimintaa aikaiseksi, mutta osallisuuden ja yhteisöllisyydenkin kannalta kehittämistä toiminnassa on jokaisella tästä eteenkin päin.

Tapahtuman suunnittelun lähtökohdana oli kohdata etenkin lapsiperheitä heidän haastavassa arjessaan ja järjestää heille lepoetki arkeen. Nyt virkistystilaisuus jäi siltä osin vähän vajaaksi, mutta oli enemmän kuin hengellinen TV -ohjelman seuraaminen kotisohvalta. Lähetyksessä oltiin otettu huomioon kohderyhmän kielitausta, kulttuuri ja ohjelman aikana oli mahdollista kommentoida ja osallistua chattikeskusteluun katse-

lun ohessa. Tämä toi nykyajan viestinnän keinoin virtuaalisen yhteisöllisyyden kokemuksen, jota kirkkohallituskin kehottaa seurakuntien työssä kehittämään etenkin Korona-aikana. Ammatillisen osaamisen kannalta tilaisuuden suunnittelu, toteutus ja arviointi antoi paljon lisää kokemusta ja osoitti myös kohteita, missä voi kehittyä tulevaisuudessa paljon lisää. Varmasti myös tilaajalle tästä projektista jäi jotakin konkreettista hyötyä ja antoi kehitysideoita jatkoa ajatellen.

5. OPINNÄYTETYÖN EETTISYYTEEN JA LUOTETTAVUUTEEN LIITTYVÄT KYSYMYKSET

Diakin opinnäytetöissä tulee noudattaa hyviä eettisiä periaatteita. Tutkimuksen etiikka käsittää rehellisen kehittämistoiminnan, jossa tavoitteena on ihmisten kunnioittaminen, tasa-arvoinen vuorovaikutus ja oikeudenmukaisuuden korostaminen. Kehittämistyöltä edellytetään rehellisyyttä ja läpinäkyvyyttä. (Karvinen, ym. 2020.)

Kirkkohallitus on julkaissut sairaalasielunhoidon oppaan, jossa otetaan kantaa toisenlaisen vakaumuksen kunnioittamiseen kohdatessa asiakkaita toisenlaisesta vakaumuksesta. Karvinen, ym. mukaan (2020, 9) olennaista tällaisessa tilanteessa on asettua toisen asemaan. Tärkeätä on tuntea ja tunnistaa oma vakaumus, mutta sitä ei saisi sellaisenaan tarjota toiselle, se saattaisi olla vahingollista. Toisen vakaumusta ja spiritualiteettia voidaan vahvistaa musiikin, taiteen, luonnon, kunnioittavan kohtaamisen, läsnäolon, rukouksen ja yhdessäolon välityksellä. On hyvä ottaa huomioon myös henkilön perhesuhteet. Kaikkea ei tarvitse tietää, asiakkaalta voi myös kysyä hienovaraisesti hänen vakaumukseensa liittyviä tärkeitä näkökohtia. (Karvinen, ym. 2020, 9)

Etiikan haasteet liittyvät mielestäni siihen, että Koronatilanteen vuoksi on luovuttava parhaasta vaihtoehdosta järjestää tapahtuma kasvokkain suuremmalla ryhmällä monipuolisemmalla toiminnalla. Toisaalta kasvokkain paremmin toteutuva yhteisöllisyys ja osallisuus taas vaarantaisi mahdollisesti ihmisten terveyden erityisesti riskiryhmiin kuuluvilla. Sen vuoksi valitsemme tässä vaiheessa eettisesti terveyden turvaamisen niin tärkeäksi, että yhteisöllisyys ja osallisuus saa kärsiä sen kustannuksella. Huolimatta siitä, että kohderyhmän kulttuuritausta on yhteisöllisempää kuin suomalaisten. Henkilökohtaisia kohtaamisia voimme järjestää pienryhmissä seurakunnan ehtoollisilla tai diakoniakäynneillä, sekä seurakuntalaisten yksittäisien kohtaamisten kautta.

Myöskin on huolehdittava siitä, että maahanmuuttajat eivät ole identifioitavissa kuvataallenteelta, jotta he eivät joudu vaaraan vainon tai syrjinnän vuoksi.

Yksi haaste liittyy suunnitteluun ja sen koordinoimiseen, seurakunnan työntekijöiden työaikaan ja kuormitukseen. Opin jo suunnittelun alkuvaiheessa, että opinnoissa opitut ryhmätyömenetelmät eivät sovellu yksi yhteen seurakunnan käytännön kanssa. Suunnittelussa pitää ottaa hienovaraisesti huomioon työntekijöiden työajat, perhe-elämä ja vapaa-aika, sekä muut asiaan vaikuttavat seikat.

Eettisyyteen liittyy myös vastuu luonnosta ja ympäristöstä. Koronamaskit tulee kierrättää asianmukaisesti, samoin käsidesi pullot. Kirppis, missä kierrätetään vaatteita, jäi nyt näillä näkymin pois, mutta jatkuu sunnuntaisin ja Syke-keskiviikkoisin vapaaehtoistyöntekijän voimin. Jos ruokailu olisi toteutunut, siinä eettisesti kestävää olisi hankkia pääasiassa lähellä tuotettua kotimaista ruokaa mahdollisimman oikea määrä, että tulisi vähän roskia ja jätteitä. Ylijäämäruoan voisi lahjoittaa astioissa niille, joita diakonian ruoka-apu muutenkin tavoittaa. Koronatilanteen vuoksi ruoka jaetaan kierrätettävissä kertakäyttöastioissa.

6. POHDINTA

Maahanmuuttajat ovat kotimaassaan kohdanneet monenlaisia traumoja ja pitkä pakolaismatka on saattanut olla joillekin vaarallinen ja jopa traumaattinen. Turvapaikan odottaminen vastaanottokeskuksissa on voinut olla erityisesti kristityille maahanmuuttajille monella tavoin haastavaa. Etenkin lapsiperheet ja yksinhuoltajat joutuvat ahtaissa oloissa monien haasteiden eteen. Jotkut saattavat kokea häiriötä naapureidensa taholta. Sopeutuminen uuteen kulttuuriin ja tapoihin on myös haastavaa. Oleskelulupien odotusprosessit ovat välillä pitkiä ja vaativat useita oikeusprosesseja. Vieraan kielien ja toimintatapojen opiskelu vie aikansa. Seurakunta tukee maahanmuuttajia antamalla heille hengellistä opetusta, järjestää rippikouluja ja tukee jäseniään ja asiakkaitaan maahanmuuttoprosesseissa, sekä järjestää taloudellista ja henkistä keskustelua.

Virkistystilaisuudet kokoavat aika ajoin seurakunnan maahanmuuttajat yhteen ja antaa voimaa jaksaa taas arkea eteenpäin. He saavat myös yhdessä jakaa kuulumisiaan ja kokemuksiaan ja jakaa niitä myös työntekijöiden ja vapaaehtoisten kanssa, rukoustekekin. Osa maahanmuuttajista saa myös palvella seurakunnan jäsenenä tilaisuuksissa rukoilijoina, tulkkeina ja muissakin tehtävissä ja kokea osallisuutta sitäkin kautta. Seurakuntaperheen tuki maahanmuuttajille on erittäin tärkeätä ja merkittävää ja auttaa heitä sopeutumaan ja kotoutumaan. Tavoitteena on jatkossa saada heitä enemmän mukaan myös toiminnan suunnitteluun.

Pandemiarajoitukset vaikuttivat oleellisesti lopputulokseen. Covid 19 tautitilanne, etäopiskelu ja työntekijöiden kiireet, sekä lomat toivat omat haasteensa tilaisuuden suunnitteluun ja toteutukseen. Alun ideariihen vaihtoehtoista jouduimme loppujen lopuksi karsimaan paljon pois. Jäljelle jäivät hartaus, laulut, hengellinen puhe ja haastattelu. Yhteisöllisyyttä ja osallisuutta edistävä toiminnallisuus ja syöminen piti jättää toteuttamatta. Pienimuotoisen virtuaalisen toteutuksen hyviä puolia oli laajemman kuulijajoukon tavoittaminen omien kontaktien lisäksi ulkopuolelta ja pienet toteuttamiskustannukset. Tulevaisuutta ajatellen tilaisuus tuotti kehitysideoita.

Kaiken kaikkiaan olen tyytyväinen virkistystilaisuuden tuotokseen ja koko prosessiin. Virkistystilaisuuden sanoma tavoitti runsaasti yleisöä ja sisällön suhteen tuli vain positiivista palautetta, jos ei lasketa ääni- ja kuvalaatuja. Vähäiset tekniset ongelmat ovat tulevaisuudessa ratkaistavissa. Jos tulevaisuudessa live striimattua lähetystä suunnitelen, yritän järjestää vapaaehtoisen ihmisen vastaamaan kuvauksesta ja tekniikasta, jotta ohjelman vetäjä ja tekijät voivat keskittyä täysin ohjelman tekemiseen ja puheisiin. Myös vahtimestarit on informoitava ajoissa. Mahdollisesti voisi olla hyvä kutsua paikalle useampi kohderyhmän kuulija, jotta ohjelman tekijät saavat paremman tunteen kuulijoista. Vaikka alkuperäisistä tavoitteista ja toteutuksesta jouduimme tinkimään, saimme arvokasta uutta kokemusta ja ideaa virtuaalisen virkistystilaisuuden järjestämisestä maahanmuuttajille seurakunnassa. Kokemusta voi jatkossa hyödyntää toiminnan näkyväksi tekemisessä yleisölle ja uusien kohderyhmien tavoittamiseksi. Tulevista virkistystilaisuuksista voisi osia live striimata, esimerkiksi puhe- ja hartausosiot.

Koin, että kokemus tilaisuuden järjestäjänä uudenaikaisessa haastavassa tilanteessa kehitti ammatillista osaamistani yhdessä yhteisön jäsenenä. Sain käytännön kokemusta isoista muutoksista ja reagoimisesta niihin. Opin myös lisää keskikokoisen seurakunnan toimintatavoista ja työrutiineista. Olin aiemmin tutustunut maahanmuuttotyöhön vapaaehtoistyöntekijänä. Nyt sain arvokkaan kokemuksen työntekijän näkökulmasta ja yhteistyöstä eri toimijoiden kanssa. Opinnäytetyössä oppimaani toivon pääseväni hyödyntämään jatkossa ja jakamaan havaintojani muille.

LÄHTEET

- Diakonia-ammattikorkeakoulu (2010). Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä -opas Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetyötä varten. Juvenes Print Oy. Tampere.
- Gothoni, Raili (2015). Arviointi osana tutkivaa kehittämistä. Teoksessa Gothoni R., Hyväri, S., Kolkka M., Vuokkila-Oikonen P. (toim.). Osallisuutta, oppimista ja arviointia. Diakonia-ammattikorkeakoulun TKI-toiminnan vuosikirja. Helsinki.
- Ovet auki Suomen Evankelisluterilaisen kirkon strategia vuoteen 2026. Kirkkohallitus 2020. Saatavilla 6.8.2021. <https://julkaisut.evl.fi/catalog/Tutkimukset%20ja%20julkaisut/r/4239/viewmode=infoview>
- Karjalainen A. L., Kivirinta, M., Nylund M., Valtonen M., & Vesterinen, O. (toim.) (2020) Osallistavan ja tutkivan kehittämisen opas 2.0 (Diak opetus, 7). Diakonia-ammattikorkeakoulu. Saatavilla 7.8.2021. <http://libguides.diak.fi/oskeopas>
- Karvinen, I., Lipponen V & Sipola V. Vakaumuksen ja uskon kunnioittaminen sosi-aali- ja terveyshuollossa. Vakaumuksen merkitys hoitosuhteessa. Kirkkohallitus 2020. Saatavilla 9.8.2021. [https://evl.fi/docu-ments/1327140/40929340/Vakaumuksen_ ja_ uskon_ kunnioittami- nen_ opas.pdf/01f6a908-63e2-5683-7735-7e9b18e05c32?t=1592987954936](https://evl.fi/documents/1327140/40929340/Vakaumuksen_ ja_ uskon_ kunnioittami- nen_ opas.pdf/01f6a908-63e2-5683-7735-7e9b18e05c32?t=1592987954936)
- Kopperi K. (2007). Miksi rakastaa lähimmäistä? Luterilaisen teologian lähtökohtia. Teoksessa Latvus K. & Elenius A. Auttamisen teologia. Tekijät ja Kotimaa-Yhtiöt Oy / Kirjapaja Oy 2007.
- Malkavaara M. (2007). Historiallinen näkökulma kansainvälisen diakonian teologi- aan. Kansainvälisen diakonian teologian lähtökohtia. Teoksessa Latvus K. & Elenius A. Auttamisen teologia. Tekijät ja Kotimaa-Yhtiöt Oy / Kirjapaja Oy 2007.
- Puuska, Karolina (2012). Diakoniatyö ryhmissä ja lähiyhteisöissä. Maahanmuuttajien kohtaaminen lähiyhteisöissä. Teoksessa Gothoni, Helosvuori, Kuusi- mäki & Puuska (toim.) Kantakaa toistenne kuormia. Kustannus Oy Kotimaa / Kirjapaja Helsinki.

- Rättyä, Lea (2012). Kristillinen ihmiskäsitys ja auttamisen periaatteet. Diakoniatyö yksilöiden ja perheiden parissa. Teoksessa Gothoni, Helosvuori, Kuusimäki & Puuska (toim.) Kantakaa toistenne kuormia. Kustannus Oy Kotimaa / Kirjapaja Helsinki.
- Räty, Minttu (2002). Maahanmuuttaja asiakkaana. Kulttuuri - mitä se oikein on? Kustannus Oy Tammi / Helsinki.
- Suomen Evankelisluterilainen kirkko. (i.a.-a). Porin Evankelisluterilaisen seurakuntayhtymän Teljän seurakunnan nettisivut. Virkistystilaisuus maahanmuuttajille Facebook -tallenne. Saatavilla 2.3.2021. <https://www.facebook.com/porinteljanseurakunta/videos/401709470921653>
- Suomen Evankelisluterilainen kirkko. (i.a.-b). Maailmanlaaja kirkko ei tunne rajoja. Saatavilla 1.8.2021. <https://evl.fi/maailmalla>
- Suomen Evankelisluterilainen kirkko. (i.a.-c). Kirkkohallituksen julkaisu Strategiaopas seurakunnille. Unigrafia Helsinki 2014. Saatavilla 3.12.2020. https://evl.fi/documents/1327140/38205336/strategiaopas_seurakunnille.pdf/6552e27b-1257-badd-bf4d-a7472b1de255
- Suomen Evankelisluterilainen kirkko. (i.a.-d). Kirkkohallituksen verkkojulkaisu 2020. Ovet auki. Suomen Evankelisluterilaisen kirkon strategia vuoteen 2026. Saatavilla 1.8.2021. <https://evl.fi/documents/1327140/52567038/Ev.lut.kirkko-strategia.pdf/9fb95410-78a0-6ace-a331-aa2c31b869c5?t=1600781363026>
- Suomen Evankelisluterilainen kirkko. (i.a.). Porin Teljän seurakunta i.a. Porin evankelisluterilainen seurakuntayhtymä (i.a.-e). Saatavilla 5.8.2021. <https://www.kirkkoporissa.fi/porin-teljan-seurakunta>
- Suomen Evankelisluterilainen kirkko. (i.a.). Kirkkohallitus. Tutki uskoa. Kaksi sakramenttia: Kaste ja ehtoollinen. Saatavilla 3.12.2020 <https://evl.fi/tutki-uskoa/kaste-ja-ehtoollinen>
- Suomen Evankelisluterilainen kirkko. (i.a.-). Porin Evankelisluterilaisen seurakuntayhtymän nettisivut. Koronarajoitusuutinen. Saatavilla 3.12.2020. <https://www.kirkkoporissa.fi/uutiset/-/news/80142688>
- Suomen Evankelisluterilainen kirkko. (i.a.). Porin Teljän seurakunta i.a. Porin Teljän Seurakunta esittäytyy. 5. Maahanmuuttajatyö. Saatavilla 7.8.2021. <https://www.kirkkoporissa.fi/docu->

ments/7425927/12410286/Telj%C3%A4n+yleis-
esite+kev%C3%A4t+2020_koko+esite.pdf/8325e03d-90d1-d669-1403-
a9f2ef351f34?t=1582613338128

Suomen Evankelisluterilainen kirkko. (i.a.). Porin Teljän seurakunta i.a. Porin Teljän
Seurakunta esittäytyy. 7. Diakoniatyö. Saatavilla 7.8.2021.

[https://www.kirkkoporissa.fi/docu-
ments/7425927/12410286/Telj%C3%A4n+yleis-
esite+kev%C3%A4t+2020_koko+esite.pdf/8325e03d-90d1-d669-1403-
a9f2ef351f34?t=1582613338128](https://www.kirkkoporissa.fi/documents/7425927/12410286/Telj%C3%A4n+yleis-esite+kev%C3%A4t+2020_koko+esite.pdf/8325e03d-90d1-d669-1403-a9f2ef351f34?t=1582613338128)

Thiz, Päivi (2006). Diakonian yhteisölliset merkitykset. Yhteisöllisyyden käsite ja
ulottuvuudet. DIAK: n Pro gradu -tutkielman julkaisu. Juvenes Print
Oy. Tampere.

Thiz, Päivi (2013). Seurakunta osallisuuden yhteisönä. Diakonia-ammattikorkeakou-
lun julkaisuja. Juvenes Print Oy. Tampere.

Varjonen, Sirkku (2013). Ulkopuolinen vai osallistuja? Identiteetit, ryhmäsuhteet ja
integraatio maahanmuuttajien elämäntarinoissa. Akateeminen väitös-
kirja. Helsinki.

الله ملاذنا
JUMALA
TURVAPAIKKAMME

KIRKKO PORISSA
Porin Teljän seurakunta

مرحبًا بكم في محاضرة حياة حول موضوع اللجوء في
كنيسة TELJA يوم السبت 16 يناير 2021 على الساعة 1:45 الى
3 زوالا باللغتين العربية والفينلاندية في هذا
العنوان: <https://www.facebook.com/porinteljanseurakunta>

TERVETULOA SEURAAMAAN LIVESTRIIMATTUA VIRKISTYSTILAISUUTTA MAAHANMUUTTAJILLE
TELJÄN SEURAKUNNAN FACEBOOK -SIVULTA LIVENÄ LA 16.1.2021 KLO 13:45-15:00.
PUHUIJINA DAVID JA MARJA-LIISA EZZINE, PUHEENVUOROT: SINIKKA HÄNNIKKÄLÄ JA
MIKA HEINILÄ. MUSIIKISSA MARIA PIIROINEN JA SINIKKA HÄNNIKKÄLÄ. PUHEET
SUOMEKSI JA ARABIAXSI.

Livestriimauksen osoite:
<https://www.facebook.com/porinteljanseurakunta>

Ps. 46:1 " God is
our refuge and
strength, A very
present help in
trouble."

1

LIITE 2

VIRKISTYSTILAISUUS MAAHANMUUTTAJILLE TELJÄN KIRKOLLA 16.1
KORKEIMMAN SUOJASSA

Minuuttiaikataulu

- 12:00 Mika Heinilä ja Jarkko Willman kuvauksen valmistelut
- 13:00 Ohjelman tekijöiden kokoontuminen Teljän kirkkosaliin
- 13:01 yhteislaulujen ja ohjelman valmistelut
- 13:45 Sinikka Hännikkälä Saksofonilla Jumala omi linnamme
- 13:47 Mika Heinilä tervetulosanat ja rukous
- 13:55 Yhteislaulu Korkeimman suojassa 203 Viisikielinen, Säestys Maria Piironen
- 13:58 yksinlaulu, Jumala kuuletko? Arabiesityslaulu 1 David Ezzine
- 14:00 Halleluja Jeesukselle, Arabiankielinen esityslaulu 2, David Ezzine
- 14:02 Puhe David Ezzine: Herra meidän turvapaikkamme
- 14:32 Esityslaulu Maria Piironen, Amazing grace, nro 94 viisikielinen
- 14:35 Rukous Sinikka Hännikkälä
- 14:37 Esityslaulu 3 David Ezzine
- 14:40 Haastattelu Sinikka Hännikkälä ja Marja-Liisa Ezzine
- 14:55 Yhteislaulu Jumala omi linnamme virsi 170
- n. 15:00 nauhoitetilaisuus päättyy

Facebook livestriimaus Teljän seurakunnan Facebook -sivulla:

<https://www.facebook.com/porinteljans seurakunta/videos/401709470921653>

328

Jumalanpalveluselämä

170

Saksassa 1529

1. Ju - ma - la om - pi lin - nam - me ja
 on miek - kam - me ja kil - pem - me a -

vah - va tur - va ai - van, Se van - ha
 jal - la vaa - ran, vai - van.

vai - noo - ja, ka - va - la, kau - he - a, on
 kii - vas, kiuk - kui - nen ja jul - ma, hir - mui - nen.

Vain Her - ra hä - net voit - taa.

2. On turha oma voimamme
 vääryyden valtaa vastaan.
 Me turman vallat voitamme
 Herrassa ainoastaan.
 Hän, Kristus, kuningas,
 on voitonruhtinas,
 lyö joukot helvetin,
 ne tallaa jalkoihin
 ja voiton meille saattaa.

KORKEIMMAN SUOJASSA

LIITE 4

Pekka Simojoki

1)

Bm F# Bm /7 Em B7 Em

HÄN JOKA ASUU LUONA LUOJAN, VARJOSSA KAIKKIVALTIAAN,
A D G D A C#m7(b5)HÄN LÖYTÄÄ KORKEIMMAN SUOJAN MATKALLEEN PÄÄLLÄ
MAAN.

F# Bm G D A D (F#)

HÄN LÖYTÄÄ KORKEIMMAN SUOJAN MATKALLEEN PÄÄLLÄ
MAAN.

2)

Bm F# Bm /7 Em B7 Em

ON HERRA TURVAPAIKKA PARHAIN, ET KIVEEN LOUKKAA JALKAASI.
A D G D A C#m7(b5)

HÄN SAAPUU AAMULLA VARHAIN, VALVOO YÖN KANSSASI.

F# Bm G D A D (F#)

HÄN SAAPUU AAMULLA VARHAIN, VALVOO YÖN KANSSASI.

3)

Bm F# Bm /7 Em B7 Em

HÄN ANTAA KÄSKYN ENKELEILLEEN VARJELLA AINA LUOTU-
JAAN.

A D G D A C#m7(b5)

HÄN TURVAN TUO HEIDÄN TEILLEEN, HYLKÄÄ EI MILLOINKAAN.

F# Bm G D A D (F#)

HÄN TURVAN TUO HEIDÄN TEILLEEN, HYLKÄÄ EI MILLOINKAAN.

4)

Bm F# Bm /7 Em B7 Em

HÄN TAITTAA VIHOLLISEN NUOLEN. HÄN KANTAA HEIKON
OLALLAAN.

A D G D A C#m7(b5)

HÄN PITÄÄ SINUSTA HUOLEN, MINNE VAIN KULJETKAAN.

F# Bm G D A D (F#)

HÄN PITÄÄ SINUSTA HUOLEN, MINNE VAIN KULJETKAAN.

5)

Bm F# Bm /7 Em B7 Em

JA ELINPÄIVIESI AJAN SAAT VIERELLESI YSTÄVÄN.

A D G D A C#m7(b5)

MINNE VAIN RAKENNAT MAJAN, SINNEKIN SAAPUU HÄN.

F# Bm G D A D

MINNE VAIN RAKENNAT MAJAN, SINNEKIN SAAPUU HÄN.

Pekka Simojoki

203. Korkeimman suojassa

Pekka Simojoki

Hm F# Hm H7
Hän, jo-ka a-suu luo-na Luo - jan,

Em H7/F# Em/G
var - jos - sa Kaik-ki - val - ti - aan, -

A A/G D/F#
hän löy - tää Kor-keim-man suo - jan

G D/A A
mat-kal - leen pääl - lä maan.

Em/C# F# Hm
Hän löy - tää Kor-keim-man suo - jan

Hm/G# D/A A D Fine F#+7
mat-kal - leen pääl - lä maan.

2. On Herra turvapaikka parhain,
et kiveen loukkaa jalkaasi.

∴ Hän saapuu aamulla varhain,
valvoo yön kanssasi. ∴

3. Hän antaa käskyn enkeleilleen
varjella aina luotujaan.

∴ Hän turvan tuo heidän teilleen,
hylkää ei milloinkaan. ∴

4. Hän taittaa vihollisen nuolen.

Hän kantaa heikon olallaan.

∴ Hän pitää sinusta huolen,
minne vain kuljetkaan. ∴

5. Ja elinpäiviesi ajan
saat vierellesi ystävän.

∴ Minne vain rakennat majan,
sinnekin saapuu hän. ∴

Pekka Simojoki

Ps. 91

صممت أني	أتبع يسوعي (×3)
أتبع يسوع	بلا رجوع
ولو قادوني	الى السجون (×3)
أتبع يسوع	بلا رجوع

Arabiaksi

David Ezzine 1, Jumala kuuletko? arabiaksi:

1. JUMALA KUULETKO MINUA? NÄYTÄ
MINULLE PARATIISIN RAUHA, USKON JA
SEURAAAN JEESUSTA

VAIN JUMALA IHMISTÄ AUTTAA VOI

SEURAAAN JEESUSTANI (X3)
PALUUTA TAKAISIN EI OO

2. JOS JOUDUN SITEISIIN TAI VANKI-
LAAN,

SEURAA JEESUSTA (X3)
PALUUTA EI OO

رنم هاليويا ليسوع
 سبح ومجد إسم الرب
 أنت هو الرب الشافي
 لك حياتي يا يسوع
 أطلبوا الرب تجدوه

Laulu 2 Suomeksi:i

Laula halleluja Jeesukselle
 Ylistäkää ja kunnioittakaa Herran
 nimeä
 Olet parantaja, Herra
 Sinun on elämäni, Jeesus
 Kysy Herralta, niin sä löydät sen

94. On armo suuri, ihmeinen

Amazing Grace

Skotlantilainen sävelmä

On ar - mo - suu - ri, ih - mei - nen, se
 muut - ti - sy - dä - men. Mä
 kuu - ro, so - ke - a sain ih - meen ko - ke - a: nyt
 kuul - la, näh - dä voin.

2. Tää armo poisti tuomion,
 toi rauhan tuntohon.
 Sen hetken muistan ain, kun Herran armon sain.
 Nyt siihen luotan vain.
3. Kun vaarat vaanii tiellä maan,
 saan käydä suojassaan.
 Tää armo varjelee ja tieni valaisee,
 kun kuljen taivaaseen.

4. On siellä juhla voittajain
ja päivä kestää ain.
Kun vuosituhannen soi laulu pyhien,
se alkusoitto vain.

John Newton
Suom. Aimo Huttunen

1. *Amazing grace! How sweet the sound,
That saved a wretch like me;
I once was lost but now am found,
Was blind but now I see.*
2. *'Twas grace that taught my heart to fear,
And grace, my fears relieved.
How precious did that grace appear,
The hour I first believed!*
3. *Through many dangers, toils and snares
I have already come.
'Tis grace hath brought me safe thus far,
And grace will lead me home.*
4. *The Lord has promised good to me,
His word my hope secures.
He will my shield and portion be
As long as life endures.*
5. *When we've been there ten thousand years,
Bright shining as the sun,
We've no less days to sing God's praise
Than when we've first begun.*

للرب بارينا اسجدوا لأنه الفادي

وغيره لا تعبدوا فإنه الهادي

(القرار) سبحوا الرحمانُ خالق الأكوان

هذا ابن داودَ الذي قد جاءَ بالبشرى

أعماله أدتْ له شهادةً كبرى

(القرار) سبحوا الرحمانُ خالق الأكوان

أخبرَ عنه الأنبياءُ بالوصفِ والذات

وباركته الأتقياءُ من قبل أن يأتي

(القرار) سبحوا الرحمانُ خالق الأكوان

قد قال أقوالاً بها ينسحقُ القلبُ

وكل عينٍ نظرتُ جماله تصبو

(القرار) سبحوا الرحمانُ خالق الأكوان

Google käänös

Herra Barinalle kumarra

Ja toiset eivät palvo
(Päätös)Ylistäkää armollisia
Tämä on Daavidin poika,
joka on
Hänen tekonsa johtivat häneen
(Päätös) Ylistäkää armollisiaHän ilmoitti profectoille
Ja vanhurskaiden siunattu
(Päätös) Ylistäkää armollisia
Hän on sanonut sanat sen kanssa
Ja jokainen silmä katsoi
(Päätöslauselma)Ylistäkää armollisia, koska hän on Lunastaja
Se on opas
Universumien luoja
Hän toi hyvää sanomaa
Suuri todistus
Universumien luojaKuvaus ja itse
Ennen kuin hän tuli
Universumien luoja
Sydän on murskattu
Hänen kauneutensa tähtää
Universumien luoja

Jumala ompi linnamme

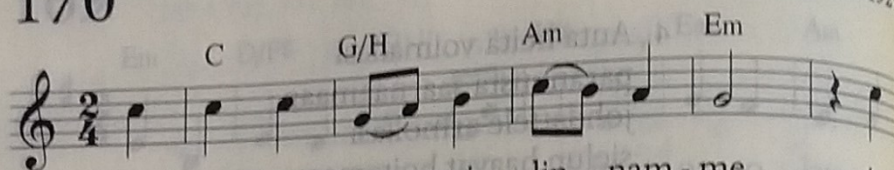
LIITE 13

328

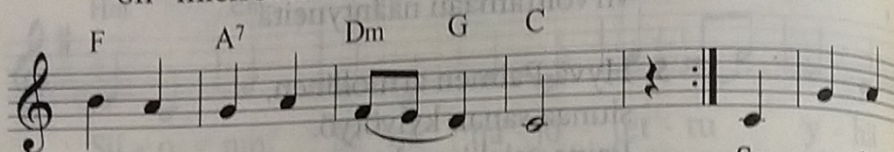
Jumalanpalveluselämä

170

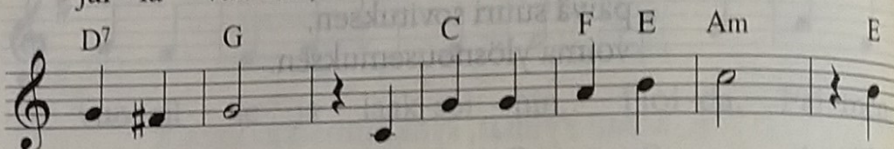
Edvard Saksassa 1529

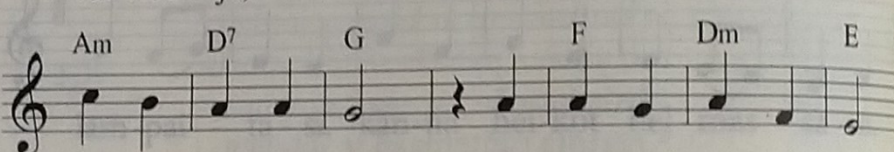
1. Ju - ma - la om - pi lin - nam - me ja
on miek - kam - me ja kil - pem - me a -

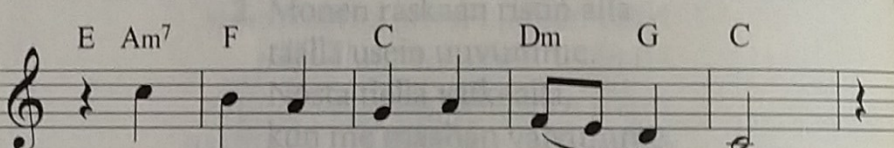
vah - va tur - va ai - van, Se van - ha
jal - la vaa - ran, vai - van.

vai - noo - ja, ka - va - la, kau - he - a, on

kii - vas, kiuk - kui - nen ja jul - ma, hir - mui - nen.

Vain Her - ra hä - net voit - taa.

2. On turha oma voimamme
vääröyden valtaa vastaan.
Me turman vallat voitamme
Herrassa ainoastaan.
Hän, Kristus, kuningas,
on voitonruhtinas,
lyö joukot helvetin,
ne tallaa jalkoihin
ja voiton meille saattaa.

Kristuksen seurakunta

3. Jos täyttyisikin maailma
nyt valheen enkeleistä,
niin pimeys ei voittoa
kuitenkaan saisi meistä.
Ne olkoot raivoissaan
ja syöskööt kiukkuaan.
Nyt valheen vallat on
jo saaneet tuomion.
Ne yksi sana kaataa.

4. Se sana seisoo vahvana,
ne ei voi sitä kestää.
Kun kanssamme on Jumala,
ken meiltä voiton estää?
Jos veis he henkemme,
osamme, onnemme,
ne heidän olkohon,
vaan meidän iät on
Jumalan valtakunta.

LIITE 15

1. Ju - ma - la om - pi lin - nam - me ja
on miek - kam - me ja kil - pem - me a -
vah - va tur - va ai - van, Se van - ha
jal - la vaa - ran, vai - van.
vai - noo - ja, ka - va - la, kau - he - a, on
kii - vas, kiuk - kui - nen ja jul - ma, hir - mui - nen.
Vain Her - ra hä - net voit - taa.

170

<p>1. Jumala ompe linnamme ja vahva turva aivan, on miekkamme ja kilpemme ajalla vaaran, vaivan. Se vanha vainooja, kavala, kauhea, on kiivas, kiukkuinen ja julma, hirmuinen. Vain Herra hänet voittaa.</p>	<p>3. Jos täytyisikin maailma nyt valheen enkeleistä, niin pimeys ei voittoa kuitenkaan saisi meistä. Ne olkoot raivoissaan ja syöskööt kiukkuaan. Nyt valheen vallat on jo saaneet tuomion. Ne yksi sana kaataa.</p>
<p>2. On turha oma voimamme vääryyden valtaa vastaan. Me turman vallat voitamme Herrassa ainoastaan. Hän, Kristus, kuningas, on voitonruhtinas, lyö joukot helvetin, ne tallaa jalkoihin ja voiton meille saattaa.</p>	<p>4. Se sana seisoo vahvana, ne ei voi sitä kestää. Kun kanssamme on Jumala, ken meiltä voiton estää? Jos veis he henkemme, osamme, onnemme, ne heidän olkohon, vaan meidän iät on Jumalan valtakunta. LIITE 1.14</p>